Soru No: 1

közün körmedük kulkakın eşidmedük bodunumın
I II
ilgerü kün tugsıkıŋa birigerü kün ortusıŋa kurıgaru

kün batsıkıŋa yırıgaru tün ortusıŋa tegi konturtum sarıg

altunin ürüŋ kümüşin kırgaglıg kutayin kinlig eşgitisin
III
özlik atin adgırin kara kişin kök teyenin türüküme
IV V
bodunuma kazganu birtim

Bu parçada altı çizili sözcüklerin hangisinde belirtme durumu eki yoktur?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 2

Bars yıl tokuzunç ay altı otuzka biz Utuznung Baltur atlıg
I
temirçi karabaş Tayınçuknung Aysılıg atlıg ebçi karabaş
II
bözçi bu ikegü begleringe ayıtmatın er ebçi bolmışlar.
III IV V

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük yönelme durumu eki almış bir isimdir.

B) II. sözcük tamlayan durumu eki almış bir isimdir.

C) III. sözcük isimden isim yapım eki almış bir isimdir.

D) IV. sözcük isim-fiil eki almış bir fiildir.

E) V. sözcük zarf-fiil eki almış bir fiildir.

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 3

Aşağıdakilerden hangisi Eski Anadolu Türkçesinin dil bilgisi özelliklerini ele alan bir eserdir?

A) *Müyessiretü'l-Ulûm*

B) *Bedâyi'u'l-Luga*

C) *Kitâbu'l-İdrâk li-Lisâni'l-Etrâk*

D) *Muhâkemetü'l-Lugateyn*

E) *Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lugati't-Türkiyye*

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 4

kitâb atı urdum kutadgu bilig
I II
kutadsu okıglıka tutsu elig
III
sözüm sözledim bitidim bitig
IV
sunup iki ajunnı tutgu elig
V

ÖSYM

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri hem yapım hem çekim eki almıştır?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve V

D) III ve IV

E) IV ve V

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 5

Aşağıdaki dil ailesi ile dil eşleştirmelerinden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Hint-Avrupa Dilleri – İspanyolca, Felemenkçe, Portekizce

B) Ural Dilleri – Fince, Macarca, Laponca

C) Hami-Sami Dilleri – Arapça, Berberice, İbranice

D) Altay Dilleri – Moğolca, Korece, Japonca

E) Kafkas Dilleri – Ermenice, Bretonca, Tacikçe

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 6

Aşağıdaki Türk yazı dillerinden hangisi diğerlerinden farklı bir grupta yer almaktadır?

A) Tatarca

B) Karayca

C) Hakasça

D) Kumukça

E) Başkurtça

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 7

Râstî uçmak yaratılmakı kökçek turur, içmeki tatlı turur.
I
Evüŋiz uçmakka hayrlar birle takı kulluklar birle tep takı
II
Teŋrinin rizâsını izleŋiz tep. Râstî uçmak müştâk turur
III IV
sizge tep.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük belirtme durumu eki almıştır.

B) II. sözcük iyelik eki almıştır.

C) III. sözcük ilgi durumu eki almıştır.

D) IV. sözcük ikinci çoğul şahıs emir eki almıştır.

E) V. sözcük yönelme durumu eki almıştır.

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 8

ukuşlug kerek hem biliglig kerek
akılık kerek hem siliglik kerek

bilig birle begler budun başladı
ukuş birle il kün işin işledi

ked öglüg kerek hem biligli ukuş
biliglik kişining yagısı öküş

urug edgü bolsa er edgü togar
er edgü bolup ötrü törke agar

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden <u>söz edilmemektedir</u>?

A) Cömert olmak
B) Cesur olmak
C) Akıllı olmak
D) Asaletli olmak
E) Hünerli olmak

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 9

Böyle digeç Kazan eydür: “Ogul çoban, karnum açdur, heç nesneŋ var mıdur yimege?” didi. Çoban eydür: “Belî agam Kazan, giceden bir kuzı bişürüp duram. Gel, bu agaç dibinde inelüm, yiyelüm.” didi.

Bu parçada aşağıdaki eklerden hangisi yoktur?

A) Üçüncü tekil kişi bildirme

B) İkinci tekil kişi iyelik

C) Yönelme durumu

D) Bulunma durumu

E) İlgi durumu

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 10

Boyum şehrine (I) könlüm (II) irdi sultân
Cânım andın (III) kabûl kıldı bu fermân
Könjül fermânını (IV) can birle tuttum
Adın sakınçnı (V) bir yolı unuttum

Bu beyitlerde altı çizili sözcüklerden hangisi durum eki almamıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 11

Mundın köp yıllar ötti. Bir kün Oguz yırak yerge avga kitdi. Kara Han barça köçlerin ve kelinlerin çakırıp aş birdi. Takı sözleşip olturgan yerde hatuniñdın sordı kim muniñ sebebi ne turur, Oguz soñgı algan hatunını sever ve burungı algan ikki hatuniniñ katıga hîç barmas.

Bu parçadan hareketle Çağatay Türkçesiyle ilgili aşağıdakilerin hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Söz başında patlamalı, ötümsüz, ön ve art damak sesleri bulunmaktadır.

B) Belirtme durumu eki, teklik üçüncü şahıs iyelik ekinden sonra "-n" şeklindedir.

C) Türkçe sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumu vardır.

D) Çekim ve yapım eklerinin başındaki "g" sesi korunmuştur.

E) Ayrılma durumu eki, Eski Türkçedeki dar ünlülü biçimiyle kullanılmıştır.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 12

Sart ulusınuŋ erzâlidin eşrâfigaça ve âmîsidin dânişmendigaça hîç kaysı Türk tili bile tekellüm kıla almaslar ve tekellüm kılgannuŋ ma'nâsın hem bilmesler. Eger yüzdin, belki miŋdin biri bu tilni örgenip söz aytsa hem her kişi işitse bilür ve aŋıŋ Sart ikenin fehm kılar ve ol mütekellim öz tili bile öz rüsvâlıgıga özi ikrâr kılgan dikdür.

Bu parçada aşağıdaki eklerden hangisi <u>yoktur</u>?

A) İlgi durumu

B) Yönelme durumu

C) Belirtme durumu

D) Ayrılma durumu

E) Bulunma durumu

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 13

Türkçe kökenli çok heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz ünsüzler, sözcüğe ünlüyle başlayan bir ek getirilince tonlulaşır. Yeni türetilmiş sözcükler bu kurala uymayabilir.

ÖSYM

Buna göre aşağıdaki sözcüklerden hangisinin sonundaki ünsüz tonlulaşmaz?

A) çocuk

B) büyük

C) anıt

D) sevinç

E) ağaç

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 14

(I) Kitaplarından anlaşıldığı kadarıyla sanatçı, yaşama sadece belirli bir mesafeden bakmaz. (II) Aynı zamanda ona dokunmasını da bilir. (III) Mesleğinin etkisiyle insanların hayatlarına farklı bir açıyla içeriden, onların gözünden bakmayı öğrenir. (IV) Yaşadıklarından yola çıkarak toplumla kurduğu ilişkinin kendisindeki yansımalarını aktarır okura. (V) Bunu, daha çok kaleme aldığı senaryolarında başaran sanatçı, rol aldığı film ve dizilerdeki oyunculuğuyla da aynı tavrı sürdürür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtili nesne yoktur?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 15

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi türlerinin hepsinin örneği vardır?

A) Kabarmasıyla meşhur olan hindiler, sülüngiller familyasında bulunan bir kuş türüdür.

B) Kanarya güzel sesiyle ün yapmış, süsü ve etkileyici sesi nedeniyle beslenen bir kuştur.

C) Dünyanın her tarafında yaşayabilen kırlangıçlar, sinek avlayarak geçinen ötücü kuşlardır.

D) Penguenler uçma özelliği olmayan, karada dimdik durabilen, perde ayaklı deniz kuşlarıdır.

E) Anadolu'da allı turna olarak bilinen kuşların sürü hâlinde uçuşları görsel bir şölene dönüşür.

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 16

Türkçe hece tiplerinde bir hecede birden fazla ünlü bulunmaz. Birden fazla ünlü iki ayrı hecede tek sözcükte yan yana gelmez ancak birleşik sözcüklerde bu mümkün olabilir: *havaalanı* vb. Bu ses bilgisel koşuldan dolayı ünlüyle sonlanan bir sözcük ünlüyle başlayan bir ek alınca araya yardımcı ünsüz girer: *oda-y-a* vb.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde ek-taban birleşiminde araya /y/ yardımcı ünsüzü <u>girmemiştir</u>?

A) Öğretmenin anlattıklarını hemencecik kavrayıverirdi.

B) Burada insan kültür düzeyine göre saygı görürdü.

C) Nereye gitse dostlarından itibar ve hürmet görürdü.

D) Ölesiye sevdiği kedisinden ne yapsalar ayrılamazdı.

E) "Peki!" deyişinden kararımı onayladığını anladım.

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 17

O günlerde benden sinema günlerini değerlendiren

bir yazı (I) istedi. Yazıda şu olumsuzluğun altını çizmeye (II)
çalışmıştım: Gözle düşünülen, gözle algılanan (III) bir
dünyaya doğru mu gidiyoruz? Seyircinin bir günde

birçok film seyretmesi, bende böyle bir endişeye yol

ÖSYM

açmıştı. Bu, üç günlük yemeği bir günde yemeye

benziyordu (IV). Sindirmeden, özümsemeden (V) bir filmden
ötekine koşmak...

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangi ikisinin kökü, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve V

E) IV ve V

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 18

Alan araştırmalarına dayalı Türkoloji çalışmalarının öncülerindendir. Türk boylarının sözlü edebiyat örneklerini *Proben der Volkslitteratur der türkischen Stämme Süd-Sibiriens* adıyla bilinen bir derlemede toplayarak yayımlamıştır. *Versuch eines Wörterbuches der Türk-Dialecte* adlı tarihî ve yaşayan Türk lehçelerinin söz varlığını derleyen bir sözlük düzenlemiştir. Gezilerinden tuttuğu notlardan oluşan *Aus Sibirien* adlı eseri; Sibirya ve Türkistan'daki Türk boylarının dili, dini, etnografyası, tarihi, arkeolojisi ve ticaret hayatı gibi konuları içerir. Bu eser Ahmet Temir tarafından Türkçeye *Sibirya'dan* adıyla 1954-1956 yıllarında iki cilt olarak tercüme edilmiştir.

Bu parçada söz edilen Türkolog aşağıdakilerden hangisidir?

A) W. Radloff

B) W. Bang

C) J. von Strahlenberg

D) V. Thomsen

E) V. V. Barthold

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 19

Aşağıdaki dörtlüklerin hangisinde yay ayraç içinde verilen edebî sanata başvurulmamıştır?

A) Deli gönül nice âşıklar geçti
Onların derdinden derdim ziyade
Sefil Ruhsat nice bulandı coştu
Onların derdinden derdim ziyade
(Mübalağa)

B) Bir yetim görünce döktür dişini
Bozmağa çabala halkın işini
Günde yüz adamın vur kır dişini
Bir yarayı sarmak için yeltenme
(Tariz)

C) Yârim biçare olduğumu bilmiş
Çifte benler beyaz gerdana inmiş
Bu gece seyrettim beyazlar giymiş
Salındı karşıma geldi hayali
(İrsalimesel)

D) Turgut Paşa eydür beyler
Geldi bize ölüm demiş
Nic'edelim emir Hak'tan
Er geç budur yolum demiş
(Telmih)

E) El ettiler turnalara kazlara
Dağlar yeşillendi döndü yazlara
Çiğdemler takınsın söylen kızlara
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın
(İstifham)

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 20

Dil-rübâsın bî-vefâsın ey cefâ-cû nevcivân
Bî-vefâsın ey cefâ-cû nevcivân hâlim yaman
Ey cefâ-cû nevcivân hâlim yaman senden aman
Nevcivân hâlim yaman senden aman saddü'l-aman

Bu dörtlüğün nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Semai

B) Kalenderi

C) Selis

D) Satranç

E) Vezn-i aher

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 21

Derelerden sel kimi
Tepelerden yel kimi
Hamza Pehlivan kimi
Badei serser kimi

Âşıh dili yüyrüğ olu
At ayağı külüng olu
Tez vurur tez yetirir
Menziline tez götürür

Bir halk hikâyesinden alınan bu dörtlükler içerik özelliklerinden hareketle aşağıdakilerin hangisiyle adlandırılır?

A) Formel

B) Epizot

C) Tecnis

D) Muamma

E) Üstatname

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 22

Tarihî-Coğrafi Fin Kuramı'nın önemli temsilcilerinden biri olan Stith Thompson, altı ciltlik *Halk Edebiyatı Motif İndeksi* adlı çalışmasında masal motiflerini 23 ana başlık etrafında incelemiştir.

ÖSYM

Aşağıdakilerden hangisi Stith Thompson'ın *Halk Edebiyatı Motif İndeksi* adlı çalışmasında yer alan ana başlıklardan biri değildir?

A) Hayvanlar

B) Yasak

C) Ölüm

D) Mizah

E) Cüceler

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 23

Bir kız sevdiği erkekle söğüt ağacının altında oturup sohbet ederken birden babasının geldiğini görür. Söğüde kendisini saklaması için yalvarır. Bunun üzerine söğüt, dallarını yere kadar eğerek kızla oğlanı saklar. Böylece baba, onları göremez. O zamandan beri salkım söğüdün dalları göğe değil yere bakar.

Bu parça aşağıdaki mit türlerinin hangisine örnek gösterilebilir?

A) Kozmogonik

B) Etiyolojik

C) Etnogonik

D) Eskatolojik

E) Teogonik

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 24

Aşağıdaki dörtlüklerden hangisinde aşk teması "âşık-sevgili-rakip" ilişkisi çerçevesinde <u>işlenmemiştir</u>?

A) İşte kılıç işte meydan gelene
Gelmeyen almasın yâri diline
Yâd el dokunmasın zülfü teline
Yoksa kendi bilir yâr ağyar ile

B) Çıkıp cevlan eder gül yüzlü yârim
Açıldı kalmadı sabr ü karârım
Yırtıcı şahine aldırdım yârim
Ağlayı ağlayı yollara düştüm

C) Nedir bu adûlar ömrümün varı
Küheylân yerine bağladın harı
Yoksa terk mi eyledin Gevherî zârı
Niçün verdün adû ile el ele

D) Ey bağban senden bir sualim var
Güllerin yanında harın aslı ne
Çekerler bülbüller dert ü belayı
Ağyâre yâr olur yârin aslı ne

E) Boş yere eyleme gel âh ü enin
Aşk lalesin eyle boynuma perçin
Herkes güzel sevmek ister ve lakin
Cana yakın candan cânan bulunmaz

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 25

XVI. yüzyıl şairlerinden olan ----, şiirlerini Osmanlı-İran savaşlarının yoğun şekilde yaşandığı bir dönemde kaleme almıştır. Ağırlıklı olarak Bektaşilikle ilgili unsurlara yer verdiği manzumelerinde bazen Hz. Ali ve On İki İmam'a duyduğu muhabbeti dile getirmiş bazen de toplumsal konulara eğilip çağının insanlarını sert bir dille eleştirmiştir. Banaz köyü ve civarında anlatılan hikâyeler dikkate alındığında menkıbevi hayatı gerçek hayatının önüne geçen şair, Bektaşiliğin yedi büyük ozanından biri olarak kabul edilmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kaygusuz Abdal

B) Kul Himmet

C) Kul Nesimi

D) Pir Sultan Abdal

E) Muhyiddin Abdal

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 26

Bana olan cefa senden değildir
Benim kendi bahtım kara sevdiğim
Sana meyil vermek benden değildir
Gönül düştü nedir çare sevdiğim

Bir gonca almışım cemal bağından
Bülbülveş yâd oldu gül budağından
Müjgân oklarından hasret dağından
Ciğerciğim pare pare sevdiğim

Sen gibi canana kurban olursam
Terk-i vücut terk-i cihan olursam
Bir gün dil çeşminden nihan olursam
Gelip Dertli diye ara sevdiğim

Bu dörtlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Âşık, mahlasını tevriyeli kullanmıştır.

B) Tekrir ve tenasüp sanatlarına başvurulmuştur.

C) Olumsuzlukların olgunlukla karşılanması öğütlenmiştir.

D) Âşık, zaman zaman gündelik dilden uzaklaşmıştır.

E) Âşık, felekten şikâyet etmiştir.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 27

Kazılık Koca, Karadeniz kıyısındaki Düzmürd Kalesi'nde kâfirlerce tutsak edilir. Bazı Oğuz beyleri kaleye sefer düzenlese de Kazılık Koca'yı bir türlü oradan kurtaramazlar. Aradan yıllar geçer ve nihayet Kazılık Koca'nın oğlu on beş yaşına girer. O zamana kadar babasının tutsak olduğunu kendisinden sakladıkları için ----, babasını ölmüş bilmektedir. Fakat bir gün sohbet esnasında tartıştıkları Kara Göneoğlu Budak, gerçek yiğit ise gidip babasını kurtarmasını söyler. Böylece babasının sağ olduğunu öğrenen delikanlı, Bayındır Han'dan asker isteyip sefer izni alarak babasını kurtarmaya gider.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Uruz Bey

B) Yegenek

C) Bamsı Beyrek

D) Kan Turalı

E) Segrek

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 28

Hikâyedeki olaylar Doğu Anadolu'nun bazı şehirlerinde geçer. Kalazad Bey ile Derviş İsmail çocuksuzluk derdinden mustariptir. Bunlar Dede Sultan'ın kendilerine yol göstermesiyle deniz kenarında buldukları bir narı ikiye bölüp yerler. Zamanı gelince Kalazad Bey'in bir kızı, Derviş İsmail'in ise bir oğlu olur. Dünyaya gelen bu iki gencin yaşadıkları aşk macerasını konu edinen hikâyenin manzum kısımlarının tamamı mâni şeklindedir.

Bu parçada söz edilen halk hikâyesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Asuman ile Zeycan*

B) *Tahir ile Zühre*

C) *Arzu ile Kamber*

D) *Kerem ile Aslı*

E) *Ercişli Emrah ile Selvi Han*

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 29

Elâzığ Harput'ta yıllar önce bir ejderha yaşarmış. Ejderha her yıl yemek için mahalleden bir kişiyi alır, karşılığında da mahalleliye su verirmiş. Bir, iki, üç, dört derken sıra Harput'un zengin ağasının kızına gelmiş. Genç yaşında ejderhaya kurban olmak istemeyen kız, Allah'a dua etmiş: Rebb'im, beni bu ejderhaya yem edeceğen, onu daş et. Kızın duası kabul olmuş ve avını bekleyen ejderha, kara bir taş yığını hâline gelivermiş. Ertesi gün kızın sağ, ejderhanın ise taş olduğunu gören Harputlular şaşkınlıklarını gizleyememişler ve ejderhadan kurtuldukları için Allah'a şükretmişler. O kara taş, bugün hâlâ aynı yerde durmaktadır.

Bu parçadan hareketle efsaneler hakkında aşağıdakilerin hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Şahıs, yer veya olaylar hakkında anlatılır.

B) Olağanüstü kişi ve olaylara yer verilir.

C) Konuşma diline yakın anlatım yapılır.

D) Dinleyenlere ders vermek amaçlanır.

E) Belirgin ve tek bir motif öne çıkarılır.

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 30

XVI. yüzyılın tanınmış mutasavvıf şairlerindendir. Tebriz'de İslami ilimler üzerine eğitim aldıktan sonra Dede Ömer Ruşeni'ye intisap eder. Daha sonra Mısır'a yerleşir ve burada halkı irşat ederek ömrünü geçirir. Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethinden sonra, padişahın teveccühünü kazanır ve onun hediye ettiği arsa üzerine bir dergâh inşa eder. Mevlana, Yunus Emre gibi isimlerin etkisiyle şiirler yazan şair, özellikle *Türkçe Divân*'ında yer alan gazel ve ilahileriyle şöhret bulur. *Mânevi*, *Râz-nâme*, *Kenzü'l-Cevahir* adlı eserleri de onun tasavvufi düşüncelerini içermektedir.

Bu parçada söz edilen mutasavvıf aşağıdakilerden hangisidir?

Bu parçada söz edilen mutasavvıf aşağıdakilerden hangisidir?

A) Abdal Musa

B) Elvan Çelebi

C) Emir Sultan

D) İbrahim Gülşeni

E) Eşrefoğlu Rumi

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 31

Aşağıdakilerin hangisinde, yay ayraç içinde verilen edebî sanata <u>başvurulmamıştır</u>?

A) Hattun hadün yüzini tutmış nitekim ey cân
Ebr-i siyâh içinde gizlendi mâh-ı tâbân
(Leffüneşr)

B) Biz ol âşıklarız kim dâğımız merhem kabûl etmez
O gül-zârın ki âteştir gülü şeb-nem kabûl etmez
(Hüsnitalil)

C) Cây itmiş idi Leylîye Mecnûn dil içinde
Bir sûret idi cilve kılan mahmil içinde
(Telmih)

D) Yaşuma bakmaz ol perî bilmedi kadr-i gevheri
Tâlib ola bu demleri bulmaya bir zamân ola
(İstiare)

E) Âhum göge boyandı göge gök boyanmadın
Yandum o şem' şevkine pervâne yanmadın
(Mübalağa)

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 32

Seni gelür işidüp bâğa yâsemen cânâ
Çıkup o şevk ile dîvâra reh-güzâra bakar

ÖSYM

Bu beyitte aşağıdaki edebî sanatlardan hangi ikisine başvurulmuştur?

A) Tevriye – kapalı istiare

B) Hüsnitalil – açık istiare

C) Tenasüp – tevriye

D) Teşhis – hüsnitalil

E) Açık istiare – teşhis

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 33

Zevk-i dil ü dîde kılma âdet
Salma mey ü şâhide irâdet

Mahbûb ü mey ile besleyen cân
Sanma olur ehl-i akl ü îmân

Şi're heves etme kim yamândur
Yahşi deseler ana yalandur

Hâlâ kılagör kemâl hâsıl
Fevt etme kemâli gezme gâfil

Bu beyitlerin nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pendname

B) Sakiname

C) Hicviye

D) Surname

E) Kıyafetname

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 34

Kasideler, devlet ve din büyüklerini övmek için yazılan şiirlerdir. Birbiri ardınca gelen bir düzene sahip olan kaside bölümlerinin sıralanışı; şiire başlangıç olarak çeşitli betimlemelerin yapıldığı "nesip", ara bağlayıcı beyitlerin yer aldığı "girizgâh", kasidenin sunulduğu kişinin övgüsünün yer aldığı "methiye", şairin kendini övdüğü "fahriye" ve kasidenin yazıldığı kişi için dua ve güzel temennilerin yer aldığı "dua" şeklindedir.
Aşağıdaki beyitler, Sultan Ahmet Han'a yazılmış bir kasidenin farklı bölümlerinden seçilmiştir:

I. Bula zât-ı şerîfinle serîr-i saltanat revnâk
Ola devrinde halk âsûde dehr emn ü amân üzre

II. N'ola deryâ gibi asker çeküp dünyâyı feth etse
Yürütse hükmünü başdan başa mülk-i cihân üzre

III. Firâz-ı gülbün-i pür-jâleden gül gösterür rûyun
Şeh-i âlem gibi taht-ı murassa nerdübân üzre

IV. Bahâr erdi yine düşdü letâfet gülsitân üzre
Yine oldu zemînin lutfu gâlib âsumân üzre

V. Benem ol şâir-i sâhir ki tab'um sihr ile gâhî
Ma'ânî yerine dürler dizer silk-i beyân üzre

Buna göre numaralanmış beyitlerin kaside içerisinde doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) IV - III - II - V - I
B) IV - V - II - III - I
C) IV - I - V - II - III
D) III - IV - I - V - II
E) III - I - IV - V - II

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 35

Aşağıdakilerin hangisinde, birinci mısrada dile getirilen düşünce veya durum, ikinci mısrada örneklenmiştir?

A) Nâz ile seyr itdügince âh ü efgânum bu kim
Hüsnine mağrûr olupdur merhabâyı gözlemez

B) Lâleyi yakdı oda ey gonce-leb şevkun adı
Kıldı lü'lüyi dişün reşki sadef karnında âb

C) Dem-be-dem kim gamze-i hûn-rîzi hançerler çeker
Kan kurur havfından anun hem dem-i cân bağlanur

D) Bârân-ı eşk-i çeşmüm gör ol dıraht-ı nâzı
Ne itdi kim nihâl-i serv üzre saldı sâye

E) Dil rûşen olmaz Ahmed cevr okı delmeyince
Bî-revzen olsa hâne muhtâc olur ziyâya

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 36

Suya virsün bâğbân gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzün tek virse min gülzâra su

ÖSYM

Bu beyit aşağıdakilerin hangisinde günümüz Türkçesine doğru olarak aktarılmıştır?

A) Bahçıvan, boşuna zahmet etmesin, gül bahçesini sele versin; bin gül bahçesini sulasa senin yüzün gibi bir gül açılmaz.
B) Bahçıvan, gül bahçesini sulamak için zahmete katlanmasın; gül bahçesinde bin gülü sulasa yüzündeki gibi bir gül açılmaz.
C) Bahçıvan, zahmet çekip gül bahçesini boşuna sulamasın; bin gül bahçesini sulasa yüzün gibi bir gül açılmaz.
D) Bahçıvan, hiç zahmet etmesin, yüzün gibi bir gül açılmaz; bin gül bahçesini sulasa da senin gibi bir gül yetişmez.
E) Bahçıvan, gül bahçesi için boşuna zahmet çekmesin; bin gül bahçesini sulasa da senin yüzün gibi tek bir gül yetişmez.

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 37

I. Berâber ola mı zindân ile hiç sohbet-i nâdân
Gam u endûh ile tenhâca işrethânedür zindân

II. Biraz eglendügüm ayb olmasun billâhi zindânda
Hayâl-i zülf-i cânân ile kaydum var idi yârân

III. Bu zindân bir acâyib hânkâh-ı derd ü gamdur kim
Erenler şâhı hakkıyçün müdâm eksük degül kurbân

ÖSYM

IV. Gülistân ile zindânı niçe fark ideyin sensüz
Bana dîdârsuz birdür cahîm ü ravza-i Rıdvân

V. Bu zindân-ı belâdan Hayretî ol gün olur âzâd
Saçı zencîrini boynına muhkem bend ide cânân

Numaralanmış bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I. beyitte şair, cahillerle sohbetin zindanda kalmakla eş değer olduğunu belirtmektedir.

B) II. beyitte şair, dostlarına onlarla beraber olamadığı için mazeret beyan etmektedir.

C) III. beyitte şair, ulu kişiler için kurban kesme geleneği olduğunu hatırlatmaktadır.

D) IV. beyitte şair, sevgilisi yoksa cennetin cehennemden farksız olduğunu dile getirmektedir.

E) V. beyitte şair, zindandan kurtuluşunu sevgilinin saçını boynuna dolaması şartına bağlamıştır.

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 38

Reng ü bûda zülf-i cânâna ---- olmasa
Kim bakar ---- sünbül ü şeb-bûsına

Anlam ve vezin dikkate alındığında bu beyitte boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) muvâfık – çehre-i mâhun

B) müsâvî – sine-i sâfun

C) münâsib – gonce-i bâğun

D) müşâbih – gülzâr-ı dehrün

E) mutâbık – ruhsâr-ı yârun

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 39

Aşağıdakilerin hangisinde şair "vazgeçmişliğini" **dile getirmektedir?**

A) Dem-be-dem yüz tutmada meclis perişân olmağa
Encümenden bâde-i behcet-fezâ eksilmede

B) Tab'ı kılmakda gubâr-âlûde cevr-i rûzgâr
Safvet-i âyîne-i âlem-nümâ eksilmede

C) Olmada mihr ü muhabbetden müberrâ hâss u âm
Cem' olup ağyâr u yâr-ı bî-riyâ eksilmede

D) Sâz u söze kalmadı evvelki gibi meylümüz
Ya'ni dilden ârzû başdan hevâ eksilmede

E) Bir gönül eğlencesi yâr isterüz girmez ele
Gam hücûm itmekde yâr-i gam-zidâ eksilmede

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 40

Çeşm-i pür-hûnum yolunda eşk-bâr itsem gerek
Ayagun tozına gevherler nisâr itsem gerek

Aşağıdakilerden hangisi bu beyit ile aynı vezindedir?

A) Karşumda allar geyüp ol lâle-ruh yine
Gülgûnîlerle aklum alur san piyâledür

B) Hâk-i rehün sabâ yili âşıka armağan ider
Hak bu ki ayağun tozı tuhfe-i rûzgârdur

C) Çıkmaz agzundan haber sırr-ı nihân-ı vasluna
Âşıkun râzın derûn-ı cânda pinhân eyledün

D) Reşk-i zülâl-i hançeri halkun bilin büker
Şehr-i dile gelince hezârân kemer geçer

E) Turmaz ayağın almağa kasd eyler anun âb
Ser-keşlik ider var ise tenhâda sanavber

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 41

----; realist tavrı, beşerî aşkı anlatan gazelleri ve şarkıları ile geleneği devam ettirmekten ziyade yeniliğe kapı açan bir şair olarak görülür. Halk tiplerini anlatma arzusu, gündelik hayat ve duygular üzerindeki ısrarı yeni bir dil arayışını da beraberinde getirmiştir. ---- ise hem şairi hem de kendisinden bir yüzyıl önce tezkire yazarı Akif'i yetiştirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) Vasıf – Enderun Mektebi

B) Leskofçalı Galip – Encümen-i Şuara

C) Hersekli Arif Hikmet – Enderun Mektebi

D) İzzet Molla – Encümen-i Şuara

E) Fazıl – Sebk-i Hindi

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 42

XV. yüzyılın ikinci yarısında yaşamış olan şair, bilhassa hamsesiyle meşhurdur. Onun edebî şöhretini sağlayan en tanınmış eseri, altı bin küsur beyitten oluşan ve 1491 yılında tamamladığı aşk konulu mesnevisidir. Cami'nin aynı adlı mesnevisinden ilham alarak yazdığı bu eserini, Sultan II. Bayezid'e ithaf etmiştir. Ancak padişahtan beklediği ilgiyi göremeyince eserinden ithaf ve methiye kısmını çıkarmıştır.

Bu parçada söz edilen şair ve eseri aşağıdakilerin hangisidir?

A) Şeyhi – *Hüsrev ü Şîrîn*

B) Ahmed-i Dai – *Çeng-nâme*

C) Ali Şir Nevai – *Ferhad u Şîrîn*

D) Hamdullah Hamdi – *Yûsuf u Züleyhâ*

E) Celili – *Leylâ vü Mecnûn*

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 43

GÖKTE BİR RUHTU O

Dağılır yele karşı altın saçları
Uçuşurdu bin bir büklüm içinde,
Bir hoş ışık vardı gözlerinde
Pırıl pırıl, sönmüş o zamandan beri.

Bir iyilik sarardı yüzünü bazen,
Bilmem, belki bana öyle gelirdi;
Ben, o sevdaya can atan deli
Nasıl yanıp tutuşmazdım o zaman.

Yürüdü mü yerden kurtulurdu sanki
Melekler öyle yürüse gerek; sözleri
Bir başka türlüydü insan sözlerinden.

Gökte bir ruhtu o, bir canlı güneşti.
Öyle gördüm ben; öyle değilmiş şimdi.
Yay gevşemiş, ne çıkar, yara gitmez gönülden.

Bu şiirin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Balad

B) Sone

C) Müstezat

D) Terza-rima

E) Triyole

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 44

ŞEVKİ YOK!

Gül hazin... sünbül perîşan... bâğ-zârın şevki yok..
Derd-nâk olmuş hezâr-ı nağme-kârın şevki yok..
Başka bir hâletle çağlar cûy-bârın şevki yok..
Ah edip inler nesîm-i bî-karârın şevki yok...
Geldi ammâ n'eyleyim sensiz bahârın şevki yok!

ÖSYM

Farkı yoktur giryeden rû-yî çemende jâlenin.
Hûn-ı hasretle dolar câm-î sefâsı lâlenin.
Meh bile gayretle âgûşunda ağlar hâlenin!
Gönlüme te'sîri olmaz âteş-î seyyâlenin..
Geldi ammâ n'eyleyim sensiz bahârın şevki yok!

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Ritim ve müzikalite için aliterasyon ve yarım uyaktan yararlanılmıştır.

B) Yenileşme döneminde öne çıkan sosyal temalara yer verilmiştir.

C) Bireysel duygular ve doğaya bakış arasında bir bütünlük kurulmuştur.

D) Doğaya özgü ögeler realist ve pastoral bir söyleyişle sunulmuştur.

E) Şiirin bütünlüğü önemsenmemiş her parçada farklı bir konu işlenmiştir.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 45

Tanzimat Dönemi'nde hazırlanan kanunların ve kurulan müesseselerin önemli bir kısmında etkin rol alan yazar; hukuk, tarih, dil ve edebiyat gibi konularda çeşitli eserler kaleme almıştır. Keçecizade Fuad Paşa ile birlikte yazdığı *Kavâid-i Osmâniye* adlı eseri eğitim öğretimde kullanılan Osmanlı Türkçesinin ilk grameri sayılmaktadır. Mekteb-i Hukûkta okuttuğu edebiyat ders notlarından meydana gelen *Belâgat-i Osmaniye* ise klasik İslam belâgat anlayışına göre düzenlenmiş edebiyat kuralları ve örneklerini içerir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akif Paşa

B) Ziya Paşa

C) Münif Paşa

D) Ahmet Cevdet Paşa

E) Ahmet Vefik Paşa

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 46

Hikâye ve roman kişilerinin ruh hâllerine göre İstanbul'un değişik semtlerinin olumlu veya olumsuz şekillerde görünmesini amaçlayan Mehmet Rauf, günlük tekniğiyle ---- adlı eserini kaleme alır. Yazar; kadın, aşk, evlilik, eğlence ve çocuk eğitimi ile İstanbul'un bakımsızlığı gibi konular üzerine görüşlerini Pervin'in bakış açısından aktarır. Eserde İstanbul çöplük hâlinde bir şehir, mesire alanı olan Göksu da kokuşmuş bir yer olarak tasvir edilir. Geleneksel edebiyatta övgülerle anılan ve hep eşsiz güzellikleri vurgulanan bu yerler; insanların hayallerini söndüren bataklıklar, birer kötülük yuvası olarak yansıtılır.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Eylül*

B) *Halas*

C) *Bir Genç Kız Kalbi*

D) *Siyah İnciler*

E) *Ferda-yı Garam*

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 47

Lise dönemlerinde kaleme aldığı "Hâtif Diyor ki" ve "Hisarlara Karşı" şiirleriyle dikkat çekmeye başlayan sanatçı, Tevfik Fikret'in etkisiyle Servetifünun çizgisinde eserler verir. Aruzu kullandığı şiirlerinde bireysel temaları işlerken bazı şiirlerinde ulusal ve toplumsal konulara da değinir. Yurtseverlik ve ulusçuluk temalarını işlediği "Kin" şiiri, şairin geniş çevrelerce tanınmasını sağlar.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) Celal Sahir

B) Hamdullah Suphi

C) Tahsin Nahit

D) Süleyman Nazif

E) Emin Bülent

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 48

Şiirle meşgul olmaya başladığı sıralarda Rıza Tevfik'le tanışarak onun tesirinde kalır. Bu nedenle birçok şiirinde, halk şiirinin özellikleri göze çarpar. Şiirlerinde sıradan insanların hassasiyetlerine ve millî konulara yer vermekle birlikte daha çok aşkı ele alır. Çoğunlukla lirik olan şiirleri arasında şarkılarıyla tanınmıştır. Şiirlerinin çoğunu *Gözyaşları* adıyla kitaplaştıran şairin *Kadın ve Vatan* adlı eseri de bulunmaktadır. Şiirini terkiplerden arındırmamış, dilde tam bir düzen kuramamış olmakla beraber hece vezninin benimsenmesinde rol alan şairlerdendir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) İhsan Raif

B) Orhan Seyfi

C) Enis Behiç

D) Şükûfe Nihal

E) Halide Nusret

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 49

Şair; Anadolu'nun henüz keşfedilmemiş gizli hazinesinde bütün sanatları besleyecek bereketli kaynaklar olduğuna inanır ve millî sanatın bu kaynaktan doğacağını belirtir. O, halk edebiyatı geleneğinden yararlanırken folkloru da kullanır. Anadolu coğrafyasını ve halkını, çeşitli yaşayış sahneleri içinde, manzum hikâye tarzında anlatan şair;

Hangi sözlerle ninem gönlünü açmışsa bana
Ben o sözlerle gönül vermedeyim sevgilime
Sözlerim ninni kadar duygulu olmak yaraşır
Bağlıdır çünkü dilim gönlüme, gönlüm dilime

dizelerinde olduğu gibi sade bir Türkçeyle şiirler kaleme alır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) Necip Fazıl Kısakürek

B) Faruk Nafiz Çamlıbel

C) Mehmet Akif Ersoy

D) Orhan Veli Kanık

E) Melih Cevdet Anday

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 50

Şiirinde birbirinden farklı üç dönemden söz edilebilir. İlk dönemi divan şiiri geleneğinden beslenerek yazdığı gazellerdeki şiir anlayışıdır. İkinci dönemi, Garip şiirinin yaygın olduğu dönemlerdeki şiirlerinin mizah gazetelerine bile konu olan ilginç tutumudur. İslam-tasavvuf kültüründen yararlanan kendine has bir şiir anlayışı ve ürünleri de onun üçüncü dönemine karşılık gelmektedir. "Benim Gözümle Şiir Dâvası" üst başlığıyla kaleme aldığı yazılarında saf ve soyut şiirden yana olduğunu; şiirlerindeki mistik eğilimleri ve ruh anının şiire nasıl hâkim olduğunu dile getirir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen şaire ait eserlerden biridir?

A) *Destan Gibi*

B) *Arz-ı Hâl*

C) *Perçemli Sokak*

D) *Lâmelif*

E) *Ben ve Ötesi*

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 51

Türk edebiyatındaki bazı dergiler, belirli bir zümre veya edebî anlayışın limanı gibi varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Bunlardan ----, İsmet Özel ve Ataol Behramoğlu gibi isimlerin bu dergide başlattıkları toplumcu gerçekçi anlayışla tanınmış, dönem şiirinde belli bir hareketlilik oluşturmuştur. 1960'larda özellikle Nazım Hikmet'in kitaplarının yeni basımlarıyla bu anlayışın yeniden gündeme gelerek sağlam bir zemin oluşturması derginin hareket alanını genişletmiş ve derginin bu akımın önemli limanlarından biri olarak anılmasını sağlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) *Halkın Dostları*

B) *Büyük Doğu*

C) *Diriliş*

D) *Varlık*

E) *Türk Edebiyatı*

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 52

Balkan Savaşları sırasında İstanbul'a göçen bir ailenin çocuğu olan sanatçı, devrinin önemli gazetecileri arasında yer alır. Edebî görüşlerinin oluşumunda Ahmet Haşim'in etkisi sezilir. *Yedi Meşale*'nin devamı sayılabilecek şiirlerini 1970 yılında *Şiirler-Kördüğüm ve Ötekiler* adıyla kitaplaştırır. Gazetelerde iyiliği, hoşgörüyü ve nezaketi telkin eden sohbet ve deneme yazıları kaleme alır. Bunların çoğunu *Ümit Dünyası, Hayat Böyledir, Aile Sohbetleri* gibi kitaplarında toplar.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ruşen Eşref Ünaydın

B) Falih Rıfkı Atay

C) Şevket Rado

D) Yaşar Nabi Nayır

E) Selami İzzet Sedes

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 53

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki siyasi gelişmelerden başlayarak eserlerinde, Türkiye'nin yakın tarihini bazen belgelerle bazen de olayları bizzat yaşamış kişilerin ağzından anlatmış, Kuvayımilliye ruhunu yaşatanların isyanlarını ve hayal kırıklıklarını yansıtmıştır. Yazar, *Bıçağın Ucu* romanın başındaki "Bir Romancının İtirafları" adlı yazısında kendi sanat anlayışı hakkında şu açıklamaları yapmaktadır: Roman anlayışım tek boyutlu, tekdüze anlatıma dayanan bir anlayış olmadığından kahramanları ve olayları okura handiyse göstermeye uğraştığımdan romanlaştırma tekniği benim çalışmalarımda fazlaca önemli. Bu arada Marksist estetiğin imge kuramına çok iş düşüyor. Canlandırma eyleminde ondan yararlanıyorum.

Bu parçada söz edilen romancı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kemal Tahir

B) Turgut Özakman

C) Attila İlhan

D) Samim Kocagöz

E) Tarık Buğra

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 54

Öykünün, romana geçiş için bir basamak olduğu yönündeki yargılara direnmiş ve öykü türünün olanaklarını farklı biçimlerde kullandığı öykü kitaplarıyla edebiyatımızda yer edinmiştir. 1970'lerde hızla sayıları artan kadın yazarlardan olan sanatçı, Virginia Woolf'un eserleri başta olmak üzere İngilizceden çok sayıda çeviri yapmıştır. Yıllarca tuttuğu günlükleri *Gündökümü* adıyla yayımlanan yazar hem güncel toplumsal gelişmelere ilişkin gözlemlerini hem de edebiyat ve kuramsal konularda geniş bir alana yayılan birikimini, içtenlikle paylaşmıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Adalet Ağaoğlu

B) Tomris Uyar

C) Sevgi Soysal

D) Nazlı Eray

E) Tezer Özlü

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 55

Sanat hayatına "Uğraşsız" adlı hikâyesi ile başlayan yazar özellikle *Hallaç* adlı metinde uç noktaya varan farklı bir dil anlayışına sahiptir. O, metinlerini cümle düzeninin bağlayıcılığından bilinçli olarak çıkarmak kaygısı güder. Bir sayfa boyunca devam eden noktalamasız cümle, biçimi olduğu kadar içeriği de etkileyen bir yöntem olarak karşımıza çıkar. Metinlerinde bir yandan tamamen öz Türkçe sözcükler seçerken bir yandan da yeni sözcükler, pekiştirmeler, birleşik sözcükler ve tamlamalar icat etme yolunu tercih ederek okurunun zihnini sürekli meşgul eden bir anlatım sergiler.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Leyla Erbil

B) Ferit Edgü

C) Latife Tekin

D) Sevgi Soysal

E) Alev Alatlı

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 56

Edebiyatımızda köyün ve köylünün gündelik hayatla ilgili meselelerini anlatan romanlar arasında toplumcu gerçekçi yaklaşımla oluşturulan eserler, köy romancılığımızı manzara gösterme ve sade yaşamın izlerini yansıtma çabasından sıyırıp gerçek hayatın eleştirel boyutunu gözler önüne serer. Bu anlayışın ilk örneği olarak gösterilen eser 1950 yılında; kurgudan ziyade yazarının doğduğu köy ve öğretmenlik yaptığı Nurgöz köyü ile ilgili aldığı notlar, yaptığı mülakatlar ve tuttuğu raporlar sonucu ortaya çıkmıştır. Bu kitapta yazar, şu temel unsurlar üzerinde durmuştur: Ekonomik sıkıntılar, ilkel malzeme kullanma, toprak meselesi, yeni teknolojilere yabancılık, sosyal yardımlaşma ve kooperatifleşmedir.

Bu parçada söz edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Bizim Köy* – Mahmut Makal

B) *Köyün Kamburu* – Kemal Tahir

C) *Yılanların Öcü* – Fakir Baykurt

D) *Teneke* – Yaşar Kemal

E) *Hanımın Çiftliği* – Orhan Kemal

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 57

— Hikâyelerinizi nasıl yazarsınız? dedi.
Güldüm. Alay edip etmediğini anlamak üzere yüzüne baktım. Hayır, vallahi alay etmiyordu.
— Sizin, dedi, en çok "Lüzumsuz Adam"ı severim. Sonra "Baba-Oğul"u, bir de "Tespih" hikâyeniz vardır, o da hoştur, dedi. "Kameriyeli Mezar" da fena değildir.
Mahçup ama ağzım kulaklarımda susuyordum.
— Ama soruma cevap vermediniz ki? dedi.
— Bilmem, diyebildim. İşte mesela şimdi bir hikâye yazıyorum. Hem ismini bile koydum, dedim.
İşte hikâyelerimi nasıl yazdığımı şimdilik merak eden dostum, yarın incir çekirdeğini doldurmayacak mevzuları yazan bir hikâyecinin iyi hikâyeci olmadığını yazacağına göre bilmem hikâyem oldu mu? Olmadıysa ne yapalım? Bizim hikâye anlayışımız da böyle efendim.

Bu parçanın yazarı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Sabahattin Ali

B) Memduh Şevket Esendal

C) Sait Faik Abasıyanık

D) Haldun Taner

E) Orhan Kemal

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 58

Edebiyat hayatına *İkdam* gazetesinde başlayan yazar, kısa ve devrik cümlelerden oluşan duru ve şiirsel bir anlatıma sahiptir. Öykülerinde anılarından, hayallerinden, gözlemlerinden yola çıkarak büyük şehir insanının yaşamını, sıkıntılarını, tedirginliklerini, hayata tutunma çabalarını keder ve sevinç duyguları eşliğinde anlatır. Öykü ve romanlarının yanı sıra deneme, söyleşi, anı ve günlük türlerinde de eserler veren yazarın en bilinen kitapları arasında *Garipler Sokağı* ve *Bizans Definesi* sayılabilir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Selim İleri

B) Mustafa Kutlu

C) Erol Toy

D) Sevim Burak

E) Oktay Akbal

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 59

Romantikler gibi bu akımın temsilcileri de Kant'ın yaratıcı hayal gücü düşüncesine inanırlar. Sanat eserinin yaratılmasında hayal gücünün tabiat ve dış dünyadan daha önemli olduğu, dış dünyaya onun şekil verdiği kanaatindedir. Akılla edinilen bilgi, gerçeğin sadece küçük bir bölümüdür. Onlara göre sanatın özünü, büyük ölçüde insanın duygu ve ihtirasları oluşturmaktadır ve duyularla yakalanan gerçekler, çok daha evrensel gerçeklerdir. Bu gerçekler, sadece yaratıcı hayal gücü ile somut bir şekilde sanat ortamına aktarılabilir. Kısacası sanat insan aklı ile tabiat arasındaki diyalektik çatışma sonunda varılan sentezdedir.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fütürizm

B) Egzistansiyalizm

C) Natüralizm

D) Realizm

E) Sembolizm

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 60

Bu eser, *Tom Sawyer'in Maceraları*'nın devamı olarak düzenlenmiştir. Problemli bir ailenin çocuğu olan on üç yaşındaki anlatıcı, babasının ilgisizliği ve baskıcı tutumundan bıkmıştır. Kasabanın ileri gelenlerinden Bayan Douglas, çocuğu eğitmek ve medeni bir insana dönüştürmek ister. Ancak çocuk, hapsedildiği kulübeden kaçar ve kendisi gibi kaçak bir köle ile arkadaş olur. Romanda Amerika'daki ırkçılık, toplumun değer yargıları ve tartışmaları gibi pek çok konuya temas edilir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Arthur Gordon Pym'in Maceraları*

B) *Dünya'nın Merkezine Yolculuk*

C) *Guliver'in Seyahatleri*

D) *Huckleberry Finn'in Serüvenleri*

E) *Kaptan Singleton'un Maceraları*

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 61

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, 9. sınıfta Cumhuriyet Dönemi'nden bir olay ve durum hikâyesi örneği okuduktan sonra olay hikâyesi ile durum hikâyesinin farklarını okuduğu metinlerden hareketle gösterir. Daha sonra "isim" konusunu detaylı bir şekilde işler, incelenen metinlerdeki isimleri buldurur ve öğrencilerden bu isimlerin metindeki işlevini belirlemelerini ister.

Buna göre öğretmen, dil bilgisi çalışmalarında aşağıdakilerden hangisine <u>dikkat etmemiştir</u>?

A) Dil bilgisi konuları, işlenen metin veya metnin uygun bölümü/bölümleri üzerinde gösterilir.

B) "Ünite Süre ve İçerikleri" başlıklı tabloda belirtilen dil bilgisi konuları takip edilir.

C) Öğrencilerin derse katılımı sağlanarak edindikleri bilgileri uygulamalarına imkân verilir.

D) Dil bilgisi konuları metindeki işlevine göre ele alınır.

E) Öğrencilerin temel eğitimde görmüş oldukları konulara yönelik gerektiğinde hatırlatma amaçlı kısa açıklamalar yapılır.

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 62

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, âşık tarzı şiir geleneği konusunda ölçme ve değerlendirme çalışması yapmak için aşağıdaki maddeyi hazırlamıştır:

Aşağıdaki dörtlüklerin türünü ve dörtlüklerde görülen edebî sanatı yay ayraç içindeki boşluğa yazınız.

I.
Yükseklerde yurdun mu var
Şahinleyin kurdun mu var
Bencileyin derdin mi var
Gözyaşları akan dağlar

(----------, ----------)

II.
Söz verdik barıştık sözde tam durduk
Öz sardık görüştük biz de cem kurduk
Düz vardık eriştik sizde gam kırdık
Yaş geçti göz doldu tüttük kül küle

(----------, ----------)

Öğrencilerin dörtlüklerdeki birinci ve ikinci boşluğa sırasıyla "pastoral - intak" ve "epik - irsalimesel" cevaplarını yazdığını görmüştür.

Öğrencilerin verdiği cevaplardan hareketle öğretmenin aşağıdakilerin hangisini yapması beklenir?

A) İlgili kazanımlar gerçekleştirildiği için ders işleme süreçlerine devam etmek
B) Şiir türleri konusunda yanlış öğrenmeler olduğu için bu konuyu yeniden ele almak
C) Edebî sanatlar konusunda uygulamalar yaptırarak konuyu kavratmak
D) Maddeyi soru kökü, dil ve anlatım açısından yeniden gözden geçirmek
E) Maddede yer alan şiirleri, işlediği konuya uygun olacak şekilde yeniden seçmek

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 63

Edebiyat eğitimi, edebiyatla ilgili bilgilerin yanı sıra öğrencilerin dilin inceliklerini keşfedecekleri, dil bilincini ve becerilerini geliştirecekleri bir zemindir. Bu bilincin ve becerilerin geliştirilmesi için öğrencilerin edebiyatla temasının okuyucu rolüyle sınırlanmaması, yazma, dinleme ve konuşma yoluyla dil ve edebiyat bilgilerini hayatlarında kullanmalarına imkân sağlayacak çalışmalara yer verilmesi önemlidir.

Dersinde buna göre hareket eden Türk dili ve edebiyatı öğretmeninin aşağıdakilerden hangisini yapması <u>beklenmez</u>?

A) Şiir ünitesinde Garip şiirini işledikten sonra öğrencilerden her gün kullandıkları beş nesne ile ilgili bir şiir kaleme almalarını istemesi
B) Gezi yazısı konusuna geçildiği hafta öğrencilerle birlikte çevredeki tarihî/turistik bir mekâna gezi etkinliği düzenleme ve gözlemlerini kaydetmelerini istemesi
C) Teknolojinin fayda ve zararlarıyla ilgili bir panel etkinliği planlayarak öğrencilerinin konuyla ilgili yaptıkları hazırlık sonrası etkinliğe katılmalarını sağlaması
D) Roman konusu işlenirken bazı klasik romanlar ve yazarları hakkında bilgi verdikten sonra öğrencilerden bunları ezberlemelerini istemesi
E) Hikâye konusunu işledikten sonra öğrencileri, yıl içerisinde bu konuda yapılacak konferanslara katılmaları için teşvik etmesi

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 64

2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre aşağıdakilerden hangisi "Şiiri yorumlar." kazanımıyla ilgili öğrenciden beklenenler arasında yer almaz?

A) Şiirle ilgili tespit ve eleştirilerini ifade etme

B) Şiirle ilgili güncellemelerini ifade etme

C) Şiirdeki açık ve örtük iletileri belirleme

D) Şiirin biçimsel özelliklerini belirleme

E) Şiirle ilgili beğenisini metne dayanarak ifade etme

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 65

Aşağıdakilerden hangisi "Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler." **kazanımına yönelik yapılacak çalışmalardan biri değildir?**

A) Metinde anlatıcının özellikleri ile hâkim, kahraman ve gözlemci bakış açılarından hangisinin kullanıldığını belirleme
B) Seçilen bakış açısının metnin anlatımını nasıl etkilediğini tespit etme
C) Metinde anlatıcının değişimine göre bakış açısının da değiştiğini belirleme
D) Metinde anlatıcının kişi, olay ve durumlarla ilgili taraflı davranıp davranmadığını değerlendirme
E) Seçilen bakış açısının anlatıcıdan bağımsız olarak geliştiği durumları tespit etme

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 66

Türk dili ve edebiyatı öğretmen adayı, 9. sınıfta "Uçun Kuşlar" şiirini okutarak şu süreci takip eder:

- Öğrencilerin şiirde anlamını bilmediği kelimeleri işaretleterek bu kelimelerin anlamlarını bağlamdan hareketle tahmin etmelerini ve tahminlerini kontrol etmelerini sağlar.
- Şiirin ahenk ve şekil özelliklerinin içerikle ilişkisini sezdirir.
- Şiirde yer alan edebî sanatların hepsini bulmalarını ister.
- Şiirdeki içeriğin toplumsal ve bireysel gerçeklikle ilişkisini fark etmelerini sağlar.
- Şiirin konusunu tespit etmelerini söyler.

Süreç tamamlandığında öğretmen adayı bir kazanıma yönelik yanlış bir uygulama yaptığını fark eder.

Buna göre yanlış uygulama yapılan kazanım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.

B) Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

C) Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatları belirleyerek bunların anlama katkısını değerlendirir.

D) Şiirin temasını belirler.

E) Şiirde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 67

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni "Şiir" ünitesini işlerken aşağıdaki gazeli sınıfa getirmiştir.

Esdi nesîm-i nev-bahâr açıldı güller subh-dem
Açsun bizüm de gönlümüz sâkî meded sun câm-ı Cem

Gül devri ayş eyyâmıdur zevk u safâ hengâmıdur
Âşıklarun bayrâmıdur bu mevsim-i ferhunde-dem

Dönsün yine peymâneler olsun tehî hum-hâneler
Raks eylesün mestâneler mutrıblar etdükçe nagam

Sâkî medet mey sun bize câm-ı Cem ü Key sun bize
Rıtl-ı pey-â-pey sun bize gitsün gönüllerden elem

Sözde nazîr olmaz bana ger olsa âlem bir yana
Pür-tumturak u hoş-edâ ne Hâfız'em ne Muhteşem

Şiiri önce kendisi okumuş ardından öğrencilere okutarak şu soruları sormuştur:

- Şair, sâkiden ne istiyor? Niçin?
- Şiirin bütününe nasıl bir duygu hâkimdir?
- Şiirde gönül neye benzetilmiştir?
- Şiirde Nef'i, kendisini hangi yönleriyle övüyor?

Öğretmenin bu soruları aşağıdaki kazanımlardan hangisiyle <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) Şiirde söyleyici ile hitap edilen kişi/varlık arasındaki ilişkiyi belirler.
B) Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatları belirleyerek bunların anlama katkısını değerlendirir.
C) Şair ile şiir arasındaki ilişkiyi değerlendirir.
D) Şiirin temasını belirler.
E) Şiirde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 68

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, öğrencilerine kök değerleri fark ettirmek için dersinde aşağıdaki dörtlüğü işlemiştir:

Bir yanım Akdeniz bir yanım Ege
Sor tarih söylesin dünden bugüne
Erciyes şükreder yükselip göğe
Erzurum'da gel gör kışımı benim

Buna göre öğretmenin vurgulamak istediği kök değer aşağıdakilerden hangisidir?

A) Saygı

B) Dürüstlük

C) Yardımseverlik

D) Sorumluluk

E) Vatanseverlik

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 69

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, dersinde "Niçin yazıyoruz?" ve "Nasıl yazmalıyız?" soruları çerçevesinde farklı yazarların yazma gerekçeleri ve biçimleri üzerinde durarak öğrencilerin yazmanın doğası üzerinde düşünmelerini sağlar. Daha sonra öğrencilerden kendi belirledikleri bir konuda metin yazmalarını ve metni tamamladıktan sonra yazdıklarını gözden geçirmelerini ister.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğrencinin gözden geçirmesi gereken hususlardan biri <u>değildir</u>?

A) Dil bilgisi, yazım ve noktalama hataları

B) Paragraflar, bölümler, olay örgüsü ve başlık arasındaki anlam bağlantıları

C) Yazının okunaklılığı ve sayfa düzeni

D) Metnin içeriğinin ve üslubunun tür özelliklerine uygunluğu

E) Metin çerçevesinde yapılan eleştirilerin haklılığı

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 70

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni dersinde Reşat Nuri Güntekin'in *Yaprak Dökümü* romanını işlemiştir. Öğrencilerin romanla ilgili yorumları şu şekildedir:

Yasemin: Ben daha önce Reşat Nuri Güntekin'in *Çalıkuşu* adlı romanını da okumuştum. O romanda geri planda toplumsal yapı hakkında ayrıntılar vardı. Yazar, *Yaprak Dökümü*'nde ise toplumsal yapıya dair daha çok ayrıntıya yer vermiş.

Eren: Bence romanda olayların merkezindeki ailenin taşradan İstanbul'a gelmesi, İstanbul'da yaşadıkları muhit ve ev, burada karşılaştıkları farklı yaşam biçimleri ve bütün bunlara ilişkin betimlemeler olay örgüsünde önemli bir işlev üstleniyor. Ayrıca romandaki bu betimlemeler kurgusal zamanla uyumlu bir biçimde verilmiş.

Bilge: Ben romandaki karakterlerin yazar-anlatıcının gözünden aktarıldığını, dolayısıyla zaman zaman roman kişileriyle ilgili ayrıntıların da yazarın görüşlerini yansıttığını düşünüyorum.

Barış: Bence bu romanda toplumsal değişimlere odaklanırken aynı dönemde yaşayan başka bir yazarın da bu konuyu benzer biçimde ele alıp almadığını sorgulamak gerekiyor. Böylece bu temanın döneminin roman anlayışıyla örtüşüp örtüşmediğini sorgulayabiliriz.

Buna göre aşağıdaki kazanımlardan hangisine yönelik bir görüş <u>belirtilmemiştir</u>?

A) Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.

B) Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.

C) Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.

D) Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

E) Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/ anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 71

Türk dili ve edebiyatı dersinde "öğretim programının uygulanmasında dikkat edilecek hususlar" **doğrultusunda aşağıdakilerden hangisinin yapılması <u>beklenmez</u>?**

A) Sınıf içinde ve dışında yapılacak uygulamalar ünitelerdeki açıklamalara göre aşamalı biçimde gerçekleştirilir.
B) Her ünitenin başında dönem boyunca yapılacak sözlü iletişim çalışmaları planlanır.
C) Her öğrencinin bir dönemde yapılacak sözlü iletişim uygulamalarının tümüne katılması sağlanır.
D) Öğrencilere ünitelerdeki sözlü iletişim tür ve tekniklerine dair tanıtıcı bilgiler verilir.
E) Dijital kaynakların kullanımı ile ilgili kurallara, güvenlik tedbirlerine uyulur.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 72

Türk dili ve edebiyatı öğretmeninin sınıfta kullandığı iki farklı metin örneği aşağıda verilmiştir:

I.
İçinden tanırım ben o elleri
Onlar ki zahirde viran olurlar
Ardıçlı dağları, çamlı belleri
Aşanlar şi'rine hayran olurlar

Dökülür köpüklü sular yarından
Baharlar yaratır kışın karından
İçenler sihirli pınarlarından
Şöyle bir silkinir ceylan olurlar.

II.
Bizim memleket... Anadolu'm anayurdum. Bilirim ben bu diyarı. Taşından, toprağına; ağacından, yaprağına tanırım. Aşinadır bana bastığım toprak, gördüğüm ağaç, dokunduğum yaprak... Görünüşte viraneyi andırsa da

içine girdiğinizde, göz zevkinizi mest eden çeşit çeşit ağaçları, türlü türlü çiçekleriyle âdeta bir şiir gibi gönlünüzü de hayran bırakır. Dağları heybetli, suları bereketli, toprağı mümbittir bu diyarın. Çeşmelerinden içilen su, şifa verir, can bahşeder... Her mevsiminde bahar gizlidir. Her karış toprağında şehit sırlıdır. Hülasa cennet timsalidir bizim memleket...

Bu örneklerin aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmek için kullanılması <u>beklenmez</u>?

A) Manzum anlatımda ahengi sağlayan unsurları tespit ettirmek
B) Şiir dili ile düzyazının anlatım özelliklerini kıyaslatmak
C) Metinler üzerinden dil bilgisi ve yazım kuralları çalışması yaptırmak
D) Metinlerin yazıldığı dönemin diğer temsilcileri ve akımlarıyla bağını kurdurmak
E) Edebî sanatların manzum ve mensur anlatımdaki işlevlerini göstermek

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 73

I.
Her ne kusur varsa, geçen zamanda;
Suçsuzdur aynalar elâ gözlü yâr.
Mecnunlar Mevlâ'yı bulursa canda,
El olur Leyla'lar elâ gözlü yâr. (Abdurrahim Karakoç)

II.
Leylâ gelin oldu, Mecnun mezarda
Bir susuz yolcu yok şimdi dağlarda.
Ateşten kızaran bir gül arar da
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi. (Faruk Nafiz)

III.
Leylasını kaybeden Mecnun mudur bilinmez.
Çatlak dudaklarıyla dağlara düşer yollar.
Piri emretmiş gibi dağ demez tepe demez,
Bir bilinmez aşk için uzayıp gider yollar. (Oktay Rifat)

Bu dörtlüklerin Türk dili ve edebiyatı dersinde aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmek için kullanılması <u>beklenmez</u>?

A) Telmih sanatını farklı dönemlerde yazılmış parçalarla sezdirmek
B) Aynı durak yapısının kullanıldığını belirterek şiirde durakları ele almak
C) Devrik cümle yapılarının şiir diliyle ilişkisini sezdirmek
D) Ortak bir mazmunun farklı duyarlılıklarla şiire dâhil edilebileceğini fark ettirmek
E) Farklı şiir anlayışına sahip şairlerin benzer konuda eser verebileceğini örneklendirmek

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 74

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, derste işlemek üzere aşağıdaki iki parçayı seçmiştir:

I.

Kaldırımlar, ıztırap çekenlerin annesi,
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır,
Kaldırımlar, duyulur ses kesilince sesi,
Kaldırımlar, içimde uzayan bir lisandır.

Bana düşmez can vermek yumuşak bir kucakta.
Ben bu kaldırımların emzirdiği çocuğum.
Aman sabah olmasın bu karanlık sokakta,
Bu karanlık sokakta bitmesin yolculuğum.

II.

Geceyarısından sonra üçüncü saat. Beyoğlu kaldırımlarındaydım. Ağır ağır yürüyordum. Caddenin kenar çizgileri bir makas ağzı gibi açılarak bana doğru geliyorlar. Ara sıra sendeliyorum. Bir tespihin taneleri gibi havaya dizili ışıklar, ben sendeledikçe, sallanıyorlar. (...) Ben, geceyarısı kaldırımların hürriyetine, kimsesizliğine vurgunum. Ben de kimsesiz ve hürüm, ben de kaldırım çocuğuyum. Hey!.. Bütün hayatım onların üstünde geçti, bütün hülyalarımı onların üstünde kurdum; o hülyalar ki, hiçbiri olmadı; fakat ben severim onları, kaldırımları. Onların üstünde evimde gibiyim. Gelip geçen bütün insanlar misafirimdirler, sanki bahçemde geziyorlar.

Öğretmenin bu metinleri aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmek için kullanması <u>beklenmez</u>?

A) Aynı konunun benzer duyarlılıklarla işlenebileceğini sezdirmek
B) Yazar/şairlerin, anlatılan temayı içselleştirebildiklerinden söz etmek
C) Metinlerde başvurulan söz sanatlarını buldurmak
D) Yazıldığı dönemdeki sosyal ortamın eserler üzerindeki yansımalarını fark ettirmek
E) Söyleyici ve anlatıcının aynı bakış açısına sahip olabileceğini göstermek

---

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 75

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni dersinde aşağıdaki metni işlemiştir:

> Bence sanatta yenilik, kendi kendini inkâr eden, birtakım değişmelerle yapılan bir şey değildir. Bir sanatın yeniliği, bulunan bir küçük tohumun yeşertilebilmesi, büyütülebilmesi ve bir ağaç hâline getirilebilmesi için sanatçının gösterdiği çabada gizlidir. Yani bir sanatçı, hangi alanda olursa olsun, eserine, kendi kişiliğinin damgasını vurabilme sevdasında olmalıdır. Değişiklik, kendi ana teminin çevresinde olabilir ancak. Biçim değiştirmelerle, anlayış değiştirmelerle, efendim renk değiştirmelerle olan şey değildir yenilik. Yani deyim yerindeyse, bir rengin kendine has olanını arayıp bulma savaşıdır yenilik.

Öğretmenin bu metni derste işleme amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Şairin şiirlerinde tercih ettiği konuları belirletme

B) Sanatsal dil tercihinin kökenlerini fark ettirme

C) Özgün eserler yazmanın gerekliliklerini sezdirme

D) Sanat anlayışlarının farklılaşma gerekçesini kavratma

E) Sanatta yenilik ile kural tanımazlığın koşutluğunu vurgulama

Cevap Anahtarı: C